

๖

สมาธิ

แน่นหนามั่นคง

ติดสุขในสมาธิ

ย้อนกลับมากล่าวถึงการโหมความพากเพียรในพรerschaftที่ ๑๐ ของหลวงตาจนทำให้ผลแห่งสมาธิธรรมของท่านในระยะนั้นมีความแน่นหนามั่นคงมาก ดังนี้

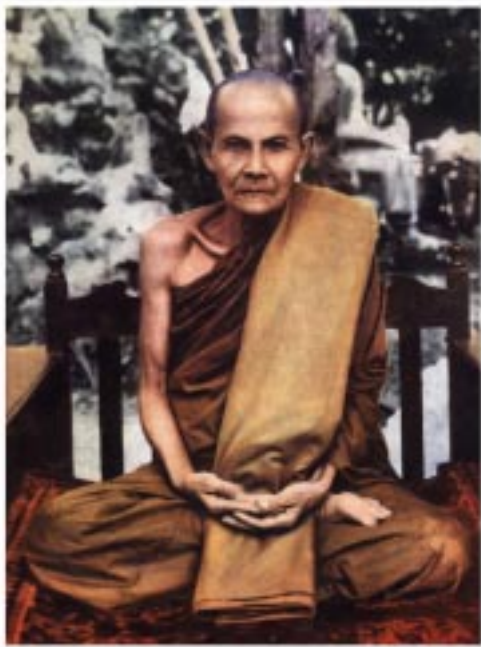
“...จิตมีความเจริญขึ้นเรื่อยๆ สมาธิมีความแน่นหนามั่นคง ถึงขนาดที่ว่าจะให้แน่วอยู่ในสมาธินั้นสักกี่ชั่วโมงก็อยู่ได้ และเป็นความสุขอย่างยิ่งจากการที่จิตใจไม่ฟุ้งซ่านรำคาญ ไม่อยากจะออกยุ่งกับอะไรเลย

ตาก็ไม่อยากจะดู หูก็ไม่อยากฟัง เพราะมันเป็นการยุ่งกวน รบกวนจิตใจให้

กระเพื่อมเปล่าๆ แต่มีความพอใจยินดีอยู่กับการที่จิตหยั่งเข้าสู่ความรู้อันเดียวแน่วอยู่อย่างนั้น นี่ละมันทำให้ติดได้อย่างนี่นี่เอง

จนขนาดที่ว่า สุดท้ายก็นึกว่าความรู้ที่เด่นๆ อยู่นี่เองจะเป็นนิพพาน จอกันอยู่นั้นว่าจะเป็นนิพพาน สุดท้ายมันก็เป็นสมาธิอยู่อย่างนั้นละ จนกระทั่งวันตายก็ต้องเป็นสมาธิและติดสมาธิจนกระทั่งวันตาย...”

สำหรับตัวท่านติดสมาธิอยู่เช่นนี้ถึง ๕ ปีเต็มยังไม่ยอมก้าวเข้าสู่ขั้นปัญญาเพื่อถอดถอนกิเลสออกให้สิ้นซาก

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

ไต่ถามผู้รู้เพื่อหาเหตุผล

ในระยະที่ยังคงติดสมาธิอยู่นี้ ท่านพูดอยู่เสมอว่า

“...หากไม่มีท่านอาจารย์มั่นมาจุดมาลากออกไป ก็จะติดสมาธิอยู่เช่นนี้กระทั่งวันตายเลยทีเดียวนะ แม้กระนั้นก็ตาม ก็ยังไม่ยอมลงใจง่ายๆ กลับมีข้อไต่เถียง หาเหตุผลหลักกับท่านอาจารย์มั่นชนิดตาดำตาแดงทีเดียวนะ จนถึงกับว่าพระทั้งวัดแตก ฮือกันมาเต็มอยู่ใต้ถุนกุฏิ เพื่อฟังการไต่กับท่านอาจารย์มั่น...”

ท่านไม่ได้ไต่ครูบาอาจารย์ด้วยพิธีมานะอวดรู้อวดฉลาด แต่เป็นการไต่ด้วยความที่ท่านมีความเข้าใจและเชื่อมั่นว่า อันนี้ก็เป็นของจริงอันหนึ่งของท่าน ส่วนท่านอาจารย์มั่นก็จริงอันหนึ่งของ

“... ท่านรู้ไหม? ...

สุขในสมาธิเหมือนกับเนื้อติดฟัน
ท่านรู้ไหม?

สมาธิก็เหมือนกับเนื้อติดฟัน
นั่นแหละ...

สมาธิทั้งแท่งนั่นละ
คือตัวสมุทัยทั้งแท่ง
ท่านรู้ไหม? ๆ ...”

ท่านเช่นกัน จึงเป็นการไต่เพื่อหาเหตุผลหาหลักเกณฑ์จริงๆ แต่สุดท้ายท่านก็ยอมหมอบกราบต่อเหตุผล ต่อความแสบคายด้วยความรู้จริงเห็นแจ้งของครูบาอาจารย์

การไต่หาความจริงในครั้งนั้นของท่าน เริ่มด้วยคำถามของท่านอาจารย์มั่นว่า “ท่านมหา สบายดีหรือ **ใจ?**”

ลูกศิษย์ตอบ “สบายดีอยู่ สงบดีอยู่ ครับกระหม่อม”

“ท่านจะนอนตายอยู่นั้นหรือ?”

อาจารย์ถามต่อพร้อมทั้งแสดงสีหน้าสีตาแบบเอาจริงชนิดเตรียมเช่นเต็มที่แล้วว่า

“ท่านรู้ไหม? สุขในสมาธิเหมือนกับเนื้อติดฟัน ท่านรู้ไหม? สมาธิก็เหมือนกับเนื้อติดฟันนั่นแหละ มันสุขขนาดไหน

เนื้อติดพื้น ท่านรู้ไหม? ๗”

ท่านขนาบต่ออีกว่า “ท่านรู้ไหมว่าสมาธิทั้งแท่งนั่นละ คือตัวสมุทัยทั้งแท่ง ท่านรู้ไหม? ๗”

ลูกศิษย์โต้เหตุผลกับอาจารย์ทันทีว่า “ถ้าหากว่าสมาธิเป็นตัวสมุทัยแล้ว สัมมาสมาธิจะให้เดินที่ไหน?”

อาจารย์แก้ว่า “มันไม่ใช่สมาธิตายนอนตายอยู่อย่างนี้สิ สมาธิของพระพุทธเจ้าสมาธิต้องรู้สมาธิ ปัญญาต้องรู้ปัญญา อันนี้มันเอาสมาธิเป็นนิพพานเลย มันบ้าสมาธินี้ สมาธินอนตายอยู่นี้หรือ เป็นสัมมาสมาธินะ เอาๆ พุดออกมาซิ”

คราวนี้ลูกศิษย์จึงยอมลงใจ ยอมหมอบกราบต่อครูบาอาจารย์ เพราะชัดเจนในเหตุผลแล้ว

เพราะจากบ้านไปนาน

ปีที่ท่านบวชได้ ๑๒ พรรษา ครั้งหนึ่งมีความจำเป็นต้องเข้ามาทำธุระที่อุดรธานี หลังจากพักได้ระยะหนึ่งแล้ว ขณะที่ท่านกำลังจะไปในตลาด ทันใดนั้นหญิงสาวคนหนึ่งอายุราว ๑๗-๑๘ ปี ก็ตรงรี่เข้ามาหาท่าน จากนั้นจึงนั่งลงแล้วประนมมือขึ้น และถามขึ้นด้วยน้ำเสียงที่บ่งบอกว่า เป็นคนคุ้นเคยกันมานานแล้วว่า

“อ้า หลวงพี่จะกลับแล้วหรือ?”

ท่านรู้สึกแปลกใจอยู่ไม่น้อย นึกอยู่ในใจว่า “ใครกันหนอ? เด็กน้อยนี่ทำไม

ถึงได้ฉลาดกล้าเข้ามาถามเราในท่ามกลางฝูงชนเช่นนี้หนอ?”

จากนั้นท่านก็ตอบด้วยท่าทางเป็นปกติว่า “ยัง เราเข้าไปธุระในตลาดเฉยๆ นางมาจากไหนล่ะ?”

พอลถามเช่นนี้เข้า ถึงกับทำให้หญิงสาวคนนั้นระเบิดหัวเราะออกมาเสียยกใหญ่ เพราะขบขันว่าพี่ชายไปบวชแล้ว คงจะจากบ้านไปอยู่ป่าเสียนาน จนกระทั่งจำไม่ได้แม้แต่ตนเองของตัวเอง จึงพูดทั้งที่ยังหัวเราะอยู่นั้นว่า

“โอ๊ยหนอ จำไม่ได้กระทั้งน้องสาวน้อ”

น้องพุดขึ้นเช่นนั้นพร้อมบอกชื่อ บอกนามช่วยฟื้นความจำให้ ท่านจึงนั่งคิดอยู่นิดหนึ่ง พอดีได้เท่านั้นก็หัวเราะขึ้นเช่นกัน

“โอ๊ย เราก็จำไม่ได้”

เหตุที่ท่านจะจำน้องสาวคนนี้ได้ก็เพราะตอนท่านออกบวช น้องสาวอายุได้ ๕ ขวบเท่านั้น เมื่อท่านจากไปในที่ต่างๆ นานๆ ครั้งจึงจะกลับมาเยี่ยมบ้าน ครั้นเมื่อหน่อๆ โตเป็นหนุ่มเป็นสาวแล้ว ท่านเลยไม่สามารถจะจดจำได้

“... ในธรรมท่านสอนไว้ว่า
ปริยัติ คือการศึกษาเล่าเรียน
ปฏิบัติ คือการดำเนินงาน
เมื่อได้ศึกษามาแล้วออกปฏิบัติ
ตามแบบแปลนแผนผัง
ที่พระองค์ทรงชี้แจงไว้แล้วนั้น
ที่นี้ผลก็จะปรากฏ
เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา
เหมือนเราสร้างตึกสร้างร้าน นั้นแล ...”

หนังสือที่หลงตาใช้ศึกษาระหว่างการเรียนปริยัติธรรม
ยังคงเก็บรักษาไว้ในสภาพที่สมบูรณ์